

מסורת הש"ס

(א) בקרא כתיב בדיה
 תהרסנו, (ב) ומו"ק יח:
 (ג) וי"ל יוסף, (ד) ונכנסת
 כו: ע"ש, (ה) פסחים קטו.
 ע"ש, (ו) [ספד] (ז) ב' מאות
 לא דוקא וכן כל שלש מאות
 בש"ס רש"ס פסחים קטו,
 (ח) מדרס: לו: ע"ש,
 (ט) לעיל קכ: (י) ונדרס
 לו: (יא) מגילה ד, (יב) ב"ב
 ע"ד.

מוסף רש"י

שארין מחזיקין במחלוקת. שהיה מה מחזיק אחריהם להשלים בדברי שלום (במדבר טו, יא) זה עושר של קרח. שגל ירי רוב ממונו נתגלה ונטרד מן העולם (רש"י פסחים קטו). שמעמיד על רגליו. שמשתמח לו (רש"י שם). ג' מאות. לא דוקא, וכן כל שלש מאות שש"ס (רש"י שם). וקולפי. פומחות שקוין בלע"ז שדור"א (רש"י שם). דגלדי. של מטרופים של עור שנושאים על סוסים ומורסים וגמלים (שם) ואעפ"י היה משוי ג' מאות פירות (רש"י שם). אם בריאה גיהנם. אם בריאה פה לארץ מששת ימי בראשית (במדבר טו, ז). מקום מבוצר להם. לשון גבוה. כמו (דברים ט) ונלוות צבאם (מגילה יד.). בועי. בקעים, דכתיב (במדבר טו) ותבקע האדמה אשר וגו' (רש"י שם) ב"ב עד.). קיטרא. עשן (שם). שקל גבבא דעמרא. לקח גזת למר וסלה צמים (שם). איחרך. הסו גבזי אע"פ שצוין צמים (שם). אצית. הסכת ושמע (שם). דהו קאמרי הכי. הכי ירדו מים שאלה (שם).

ספרה למויה. שפירה וישנה על פתח הבית כל מי שהיה בא לקרוא ראה ראשה פרוצה וחזור: **מעשר.** ראשון דשקליתו ארון הכהן חזר מ' לכהן: **דגיו למויכו.** דכתיב (במדבר ח) והעבירו תער על [כל] צמרם ומשחק צמר כאילו אדם שוטים: **כפופא.** רעי כמו צטולא דכופתא דאמרן לעיל (דף נח:). כנלל הזה אדם חשודים בעיניו: **עינא ירב.** עין נתן בשעריים כדי שלא יהא צמר כמותרו: **אמר לה.** קרח איהו נמי משה עזמו גלח כל שערו: **כיון דכונא רבואא דידיה הוא.** אינו מושש אס גילח עזמו דקאמר לנפשיה תמות נפשי עם פלשתיס אגוז שפיר כמותס ומה לי בכך שהס מקיימין אפילו מה שאני מנול לשחוק אגוז עכשיו כמותס כדי להפסיד דעתס: **ועוד דקאמר לכו.** עשו פתיל תכלת צד' כנפות הכגד אר"ס"ד תכלת שחזו מפני מה לא יאמר לעשות כל הכגד כולו תכלת: **אפיק גלימא דכנפלא.** קח לך בגדים של תכלת וכסיניהו לכולהו מתיבתך וכסה צה"מ אמה ותכרותך: **קנא לאשמו.** אל (הסתר) [תסתיר] עם משה. קנוי היינו התראה: **ונטה לו מחוך למחנה.** יאל מחוך למחנה שלא יחשדוהו עור: **מכאן שאין מחזיקין במחלוקת.** שמחל על כבודו והוא עזמו הלך לצטל מחלוקת: **חולק על רבו.** חולק על ישיבתו: **אשר הו על משה ועל אהרן נעדם קרח כהנאם על ה'.** מעלה עליהם הכבוד כאלו היו חולקים כלפי שכינה: **מריבה.** תגר וקטטה לפטפט נגדו צדדים: **מחרס.** אומר על רבו שונה לו מדה כבושה ומדת אחרית: **מחרס.** מחפה עליו דברים: **אקלידי.** מפמחות: **וקולפי.** מנעולים: **דגילוי.** כולם המפמחות והמנעולים של עור היו ואעפ"כ היו שלש מאות פירות טעונות. ל"א דגלדא לנורד שקיס והמלפופין וכיסין של עור היו: **לא מן הכלועין ולא מן השרופין.** אלא כנגפה

חלק פרק אחד עשר סנהדרין

קו.

עין משפט
 נר מצוה

ל א ב ג ד ה ו ז ח ט י יא יב יג יד יה יז יח יט
 מהל' מ"ח ה' א ספג
 עשין יב שוטי' י"ד סי'
 רמז ספג כ:

תורה אור השלם

1. ואמר שמעון תמות ביתה ואולת בנדיה משלי יד א
 2. תהרסנו: משלי יד א
 3. וקצמו לפני משה ואנשים מבני ישראל חמשים וקמאתים גיטאין עשה קראי מועד אנשי שם: במדבר טו ב
 4. וישמע משה ויפל על פניו: במדבר טו ד
 5. ויקראו למשה במחנה לאהרן קדוש יי:
 6. ומהל' יקח את האהל וקצרו לו מחוץ למחנה וידרסו מן המחנה וקרא לו אהל מועד ויהיה כל בוקר יצא אל אהל מועד אשר מחוץ למחנה: שמות לג ז
 7. וקם משה וילך אל ה' ויאמר לו עור הקבא נא ידך בחיך וקבא ידו בחיך ויצאנו ונחזק ידו מצרעת פשלו:
 8. וקצרו לבני ישראל למען אשר לא יקרב איש יד אשר לא מועד אהלן הוא להקטיר קטרת לפני ה' ולא יהיה בקרבן בעדרו באשר דבר ה' ביד משה לו:
 9. ואמר ה' לו עור הקבא נא ידך בחיך וקבא ידו בחיך ויצאנו ונחזק ידו מצרעת פשלו:
 10. ויחזק אדניהו צאן וקרב וקריא עם אבן החולת אשר אצל עין רגל וקרא את כל אחיו בני המלך ולכל אנשי יחידה עבדי המלך: מלכים א א ט
 11. מין קרב ולחמי רשף וקטב מרורי וכן בהמות אשלה גם עם חמת וחלי עפר: דברים לב כד
 12. ובני אילאב נמואל וידן ואבירם הוא דתן ואבירם קראי העדה אשר הוצו על משה ועל אהרן בעדת קרח בהצאתם על יי:
 13. והמה מי מריבה אשר רבו בני ישראל את ה' ויקרש בהם:
 14. ואמר משה בתת יי לכם בקרב קשר לאכל ולחם בבקר לשבע בשמעי יי את תלתיכם אשר אתם מליגים עליו ונחנו מה לא עלינו תלתיכם כי על יי:
 15. וידבר העם באלהים ובמשה למד העליונו ממצרים למות במדבר כי אין לחם ואין מים ונפשונו קצה בלחם והקלקל: במדבר כא ה
 16. יש רעה חולה ראיתי תחת השמש עשר שמור לקבלו לך עתה: קהלת ה יב

מת: ולא קרח. ר"י היו לצד קרח דכתיב חמשים ומאתים מחמתו ואמה ואהרן איש מחמתו [במדבר טו]: **מן הכלועים ומן השרופים היה.** שגשפה נשמתו וגוף קיים ואח"כ נתגלגל עד מקום הצלועין ונבלע דכתיב צפרת פתח [ספד] ותצלע אותם ואת קרח עמהם. ורבי יוחנן דאמר לא מן הצלועין ולא מן השרופין דריש ליה להאי ואת קרח לאחרי ואת קרח צמות העדה נמגפה: **וקרח צדייקו.** מדכתיב ותאכל את החמשים ומאתים איש מקריבי הקטרת וקרח ממקריבי הקטרת הוה דכתיב חמשים ומאתים מחמתו ואמה ואהרן איש מחמתו. א"י ואת לרבות קרח עמהם: **שמש ירח עמד וזולג.** לעיל מיניה כתיב ותצק ארץ צשעת צקעת הארץ שנבלעו צקרקע שמש וירח עלו לאותו רקיע ששמו וזול ואמרו להקד"ש אס אי אמה עושה דין לנן עמיה מקרח ועדמו: **לא ללא.** ונאיר לעולם: **ככודי לא מחיסם.** שהרי צל יוס מלכי מורח ומערב צשעה שמניחין כמריסן כראשם משתחווים לחמה: **והאידנא לא נפקי עד דמחו להו.** שכן גזר עליהם המקום כן שמעתי. ל"א והאידנא לא נפקי מאחר שראו שהקפיד הקד"ה על שלא ימחו לכבודו עד דמחו להו לא נפקי שחשו לכבוד המקום על בני אדם משתחווים לשמש וירח: **אין כל חדש סתם השמש.** ואי גיהנם לא אצרי עד ההוא שעתא הוה ליה חדש: **לקרני פתחה.** שיקרב פתחה של גיהנם ותפמח הארץ צמקים שהן: **נפלא.** מלא (ישעיה סו) עיר צלוה. המקין לנן הקד"ה מקום גבוה שלא העמיקו כל כך צגיהנם ולא ממו: **טייעא.** סומר ישמעאל: **צלוה.** מקום שנמצעו לשם עדת קרח: **נועה.** ראה נקצ שממנו יאל עשן: **גצא.** גיזה: **אמשי.** שרה אותם צמים. לשון (צרכות יט י:). מה שתי ידיה: **(וכל שלשים יום י:).** מחר לגיהנם ועולה לשם: **א"ל**

זוחלי עפר אמר רב חסדא^(א) כל החולק על רבו כחולק על השכינה שנאמר^(ב) ברבי חנינא^(ג) כל העושה מריבה עם רבו כעושה עם שכינה שנאמר^(ד) המה מי מריבה אשר רבו בני ישראל (על) [את] ה' א"ר חנינא בר פפא^(ה) כל המתערעם על רבו כאילו מתערעם על השכינה שנאמר^(ו) לא עלינו תלונותיכם כי (אם) על ה' א"ר אבהו^(ז) כל המהרהר אחר רבו כאילו מהרהר אחר שכינה שנאמר^(ח) וידבר העם באלהים ובמשה^(ט) עושר שמור לבעלי לרעתו^(י) אמר ר"ל זה עושרו של קרח^(יא) ואת כל היקום אשר בגלגליהם^(יב) א"ר אלעזר זה ממונו של אדם שמעמידו על רגליו ואמר רבי לוי משיי^(יג) ג' מאות פרדות לבנות היו מפתחות של בית גנזיו של קרח וכולהו אקלידי וקילפי דגילדא א"ר חמא ברבי חנינא ג' מטמוניות הטמין יוסף במצרים אחת נתגלתה לקרח ואחת לאנטונינוס בן אסוירוס ואחת גנוזה לצדיקים לעתיד לבא וא"ר יוחנן קרח לא מן הבלועים ולא מן השרופין לא מן הבלועין דכתיב^(יד) באכול האש את חמשים ומאתים איש ולא קרח במתניתא תנא קרח מן השרופין ומן הבלועין מן הבלועים דכתיב ותבלע אותם ואת קרח מן השרופין דכתיב^(טו) (ותצא אש מלפני ה') [ואש יצאה מאת ה'] ותאכל את חמשים ומאתים איש וקרח בהדיהו אמר רבא^(טז) מאי דכתיב^(טז) שמש ירח עמד וזולה לאור חציק יהלכו מלמד שעלו שמש וירח לזבול אמרו לפניו רבש"ע אם אתה עושה דין לבן עמרם נצא ואם לאו לא נצא עד שזרק בהם חצים אמר להן^(טז) ככבודי לא מחיתם בכבוד בשר ודם מחיתם והאידנא לא נפקי עד דמחו להו^(טז) דרש רבא מאי דכתיב^(טז) ואם בריאה יכרא ה' ופצתה האדמה את פיה אמר משה לפני הקב"ה אם בריאה גיהנם מוטב ואם לאו יכרא ה' למאי אילימא למכריה ממש והא^(טז) אין כל חדש תחת השמש אלא לקרובי פיתחא^(טז) ובני קרח לא מתו תנא^(טז) משום רבינו אמרו מקום נחבצר להם בגיהנם וישבו עליו ואמרו שירה^(טז) אמר רבה בר בר חנה זימנא חדא הוה קאוליינא באורחא אמר לי ההוא טייעא תא ואחוי לך בלועי דקרח אזיל חזא תרי בועי דהוה קא נפק קיטרא מנייהו שקל גבבא דעמרא אמשיי^(טז) מיא ואותביה בריש רומחיה ואחלפי^(טז) התם איחרך א"ל אצית מה שמעת ושמעית דהו קאמרי הכי משה ותורתו אמת והן בראים

17. ואשר עשה לרתן ולאבירם בני אילאב בן ראובן אשר פצתה הארץ את פיה ותבלעם ואת בתיהם ואת אהליהם ואת כל היקום אשר בגלגליהם בקרב כל ישראל: דברים יא ו
 18. ותפתח הארץ את פיה ותבלעם ואת בתיהם ואת אהליהם ואת כל היקום אשר בגלגליהם בקרב כל ישראל: דברים יא ו
 19. ותפתח הארץ את פיה ותבלעם ואת בתיהם ואת אהליהם ואת כל היקום אשר בגלגליהם בקרב כל ישראל: דברים יא ו
 20. ואש יצאה מאת ה' ותאכל את החמשים ומאתים איש מקריבי הקטרת: במדבר טו לה
 21. שמש ירח עמד וזולה לאור חציק יהלכו לנגה ברכ חניקת: חבקוק ג יא
 22. ואם בריאה יכרא יי ופצתה האדמה את פיה וזבלעה אותם ואת כל אשר להם וירדו חיים שקלה וידעקם כי גנצו האנשים האלה את יי: במדבר טו לה
 23. מה שתי ידיה הוא שיעשה והוא שיעשה ואין כל חדש תחת השמש: קהלת א ט
 24. ובני קרח לא מתו: במדבר טו יא